

Utána

VISSZHANG - LXIV. évfolyam, 11. szám, 2020. március 13.

Amikor ezeket írtam, még nem temettünk.

Nem, hiszen akik Vuhanban haltak meg, azokat nem tekintjük a mi halottainknak. Egyelőre. Az Olaszországban vesztegzár alá került 60 millió ember is: olasz.

Számokat közöl a média immár két hónapja. Számokat, jelentés nélkül. Nem akarjuk érteni az emberi mondanivalójukat sem a tévyszámoknak, sem az előrejelzéseknek. A várható 60-70 százalékos fertőzöttség, az egészségügyi ellátórendszerek túlterhelődés miatti felrobbanása, a száz évvel ezelőtti spanyolnáthával összemérhető tömeghalál, az idős generációk eltűnése – mindez érthetetlen. Ami érthető (valamennyire): a gazdasági növekedés megfeleződik – hm, gazdaságélénkítő kormányzati beavatkozások kellenek/kellenének.

Ez a szó: tragédia, nem képződik meg a tudatunkban. A pusztulás hónapjai után a túlélők másképp fognak gondolkodni. Emlékoszlopokat emelnek majd a települések terein a közösség áldozatainak, a temetőben virágot tesznek más családok covid-halottainak sírjára, a normálisabb országok módos polgárai – állami szervezésben – nyaralni viszik majd a normálatlan országok árváit, sokakat közülük örökbe fogadnak majd.

Filmek fognak készülni Giuseppe Conte olasz miniszterelnök lélekjelenlétéről, és a mondása – „Tudom, hogy nehéz megváltoztatni mindennapi életünket, de azonnal cselekedni kell” – éppúgy szállóigévé válik, mint Churchill „vér, izzadság és könnyek” ígérete. Ebben a háború utáni korszakban természetesen nem lesz téma a közérzés és a történelmi emlékezet számára az, ami néhány, a próféták háladatlan szerepére vállalkozó magyar orvost két hónapja foglalkoztat: a tesztelési, fertőzésvédelmi és betegellátási kapacitások hiánya. Azt sem kívánja majd senki számon kérni, hogy mindezt a kormány idézte elő – és tartotta fenn a belső figyelmeztetések, valamint külső ajánlások ellenére –, vagy hogy mennyivel növelte tovább a bajt azáltal, hogy nem rendelte el az Olaszországból hazamenekülő kötelező otthoni karanténját és ellenőrzését.

Lesznek tehát temetések, és ezekből az emberek újból megtanulják majd, hogy mi a különbség nemzeti összetartozás és nacionalizmus között.

Ma még ez *politikai* kérdésnek látszik, hiszen ma még nem temetünk. Se kínait, se olaszt (egyelőre még a kormányzat által indukált közegészségügyi felelőtlenség következtében megfertőződött magyart sem). Ma még a magyar miniszterelnök közfelháborodás nélkül mondhat ilyeneket: „a menekültkérdés a történelmi kihívás, nem a koronavírus”.

Nem hittem el eddig az ókori filozófusoknak, hogy a realitásérzék ennyire függvénye a morális érzéknek a polgár- és embertársak lelkében. Azt sem értettem meg eddig az elmúlt világháborúk tanulságából, hogy az emberek ennyire kiszolgáltatottak morális érzékük tekintetében a politikusoknak. „Nagy szárnyadat borítsd ránk...”